

Broj: 01-02.4-3-285-15/19
Istočno Sarajevo, 29. 7. 2019. godine

**IZVJEŠTAJ O RADU INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU
BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2018. GODINU**

Na osnovu člana 24. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16 i 83/17) i člana 11. Odluke o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj 94/14), direktor Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine, p o d n o s i

IZVJEŠTAJ O RADU
INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2018. GODINU

I UVOD

1.1. Nadležnosti Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine

Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Institut) je državno tijelo za standardizaciju uspostavljeno prema Zakonu o osnivanju Instituta za standardizaciju BiH („Službeni glasnik BiH”, broj 44/04) i Zakona o standardizaciji BiH („Službeni glasnik BiH”, broj 19/01), zaduženo za razvoj i donošenje standarda u skladu sa ciljevima i principima na kojima se temelji bosanskohercegovačka državna standardizacija.

Institut je državna naučno - stručna institucija, nadležna da:

U području standardizacije: predlaže strategiju standardizacije u Bosni i Hercegovini, priprema i izdaje bosanskohercegovačke standarde (BAS), predstavlja i zastupa Bosnu i Hercegovinu u evropskim i međunarodnim organizacijama za standardizaciju, te obavlja poslove koji proizilaze iz međunarodnih sporazuma i članstva u tim organizacijama, učestvuje u pripremanju tehničkih propisa, razvija informacijski sistem o standardima i drugim srodnim dokumentima, proglašava standarde BiH (BAS), organizuje i sprovodi specijalističko obrazovanje kadrova u području standardizacije, bavi se izdavačko - publicističkom djelatnošću iz područja standardizacije.

U području ocjenjivanja usaglašenosti: učestvuje u uspostavljanju i održavanju sistema sertifikovanja i homologacije u skladu sa evropskim modelom, zastupa BiH u evropskim i međunarodnim organizacijama za ocjenjivanje usaglašenosti i organizuje obrazovanje iz područja ocjenjivanja usaglašenosti.

1.2. Postignuti rezultati u 2018. godini

1.2.1. Odobrena i realizovana budžetska sredstva

Za provođenje Godišnjeg programa rada Instituta u 2018. godini na osnovu Zakona o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2018. godinu („Službeni glasnik BiH”, broj 8/18), Institutu su odobrena budžetska sredstva u iznosu 1.565.000,00 KM. Izvršenje odobrenog budžeta u toku 2018. godine je bilo 1.460.018 KM.

BUDŽET 2018. godina	Odobreno Zakonom o budžetu (KM)	Odobreno prestrukturiranjem (KM)	Ostvareno (KM) stanje sa 31.12.2018.
Tekući izdaci	1.510.000	1.502.850	1.397.942
Kapitalni izdaci	55.000	62.150	62.076
UKUPNO:	1.565.000	1.565.000	(96 %) 1.460.018

Na osnovu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Instituta, predviđeno je da poslove i zadatke obavljaju ukupno 52 izvršioca, u okviru 44 radna mjesta. Zaključno sa 31. 12. 2018. godine broj zaposlenih u Institutu je iznosio 38.

1.2.2. Prihodi Instituta

Godišnjim programom rada Instituta za standardizaciju BiH za 2018. godinu planirani su prihodi u iznosu od 240.000,00 KM. Institut je u toku 2018. godine ostvarivao prihode po osnovu: prodaje standarda, standardizacijskih dokumenata, posredovanja u prodaji međunarodnih, evropskih i nacionalnih standarda drugih zemalja, BAS standarda, izdavanja sertifikata u Ex oblasti, izdavanja potvrda o identičnosti sa BAS standardima. Ostvareni prihodi, koji su uplaćeni na Jedinstveni račun trezora BiH po osnovu sopstvene djelatnosti u 2018. godini iznose 240.171,71 KM, i to:

- prihodi od prodaje standarda u iznosu 145.447,48 KM, prihodi po osnovu izdavanja potvrda o identičnosti sa BAS standardima 171,00 KM, prihodi - Ex – komisija 94.553,23 KM.

1.2.3. Pripremanje, donošenje i objavljivanje bosanskohercegovačkih BAS standarda i stručna tijela Instituta

Institut kao jedino državno tijelo za standardizaciju u Bosni i Hercegovini u skladu sa Zakonom o standardizaciji BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 19/01) i Pravilnikom o proceduri pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda („Službeni glasnik BiH“, broj 49/09), te od avgusta 2018. godine u skladu sa Pravilnikom o proceduri pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda („Službeni glasnik BiH“, broj 51/18) sprovodio je aktivnosti koje se odnose na pripremu, donošenje i objavljivanje bosanskohercegovačkih BAS standarda.

Na 2. sjednici Savjeta za standardizaciju Bosne i Hercegovine koja je bila održana 21. marta 2018. godine usvojen je Pravilnik o proceduri pripremanja, donošenja i objavljivanja bosanskohercegovačkih standarda, koji je objavljen u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine broj 51/18. Ovim Pravilnikom uređuju se procedure za osnivanje i rad stručnih tijela Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine, planiranje, priprema, donošenje i objavljivanje BAS standarda i drugih dokumenata bosanskohercegovačke standardizacije i pravila za označavanje i registrovanje BAS standarda i drugih dokumenata.

Sa 31. 12. 2018. godine broj bosanskohercegovačkih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata iznosio je 33150 (korekcije nisu uključene). Od tog broja 30226 su bosanskohercegovački standardi i amandmani kojim su preuzeti međunarodni, evropski i nacionalni standardi drugih zemalja. Broj izvornih bosanskohercegovačkih standarda i standardizacijskih dokumenata je 49. Sa 31. 12. 2018. godine Institut je preuzeo 83,58 % evropskih standarda koje je objavio Evropski komitet za standardizaciju (CEN), 87,57 % evropskih standarda koje je objavio Evropski komitet za standardizaciju u oblasti elektrotehnike (CENELEC) i 62,57 % standarda koje je objavio Evropski institut za standardizaciju u oblasti telekomunikacija (ETSI).

U toku 2018. godine, preuzeto je 2006 standarda (1448 evropskih, te 558 međunarodnih standarda), dok su 52 standarda usvojena metodom prevoda (49 evropskih i 3 međunarodna standarda).

Broj objavljenih izvornih standarda u 2018. godini je 12, i radi se o sljedećim standardima:

BAS EN 1991-1-3/NA:2018, Evrokod 1: Dejstva na konstrukcije - Dio 1-3: Opšta dejstva - Opterećenje od snijega - Nacionalni dodatak*,

BAS EN 1991-1-4/NA:2018, Eurokod 1: Djelovanja na konstrukcije - Dio 1-4: Opća djelovanja - Djelovanja vjetra - Nacionalni dodatak*,

BAS EN 1998-1/NA:2018, Evrokod 8: Projektovanje konstrukcija otpornih na dejstvo zemljotresa – Dio 1: Opšta pravila, seizmička dejstva i pravila za zgrade – Nacionalni dodatak*,

BAS 1003:2018, Metode uzimanja uzoraka uglja za utvrđivanje eksplozivnih osobina ugljene prašine,

BAS 1026:2018, Čvrsta mineralna goriva - Mješavina uglja za koksovanje,

BAS 1037:2018, Čvrsta mineralna goriva – Ugalj za upotrebu u domaćinstvu – Klasifikacija i tehnički uslovi,

BAS 1038:2018, Čvrsta mineralna goriva – Ugalj za upotrebu u industriji – Klasifikacija i tehnički uslovi,

BAS 1039:2018, Čvrsta mineralna goriva - Ugalj za upotrebu u termoelektranama – Klasifikacija i tehnički uslovi,

BAS 1040:2018, Čvrsta mineralna goriva – Metalurški koks,

BAS 1041:2018, Čvrsta mineralna goriva – Livački koks,

BAS 1042:2018, Čvrsta mineralna goriva – Briket tvrdog uglja i antracita,

BAS 1043:2018, Čvrsta mineralna goriva – Briket mrkog uglja i lignita.

*Interaktivna karta uz standardizacijski dokument dostupna na www.eurokodovi.ba.

Stalna i privremena stručna tijela Instituta se formiraju radi planiranja, pripreme, te utvrđivanje nacrti i prijedloga BAS standarda, praćenja primjene standarda, njihovog sistematskog preispitivanja i revizije. Formiranje novih stalnih i privremenih stručnih tijela zavisi od interesa privrednih i drugih subjekata odnosno zainteresovanih strana. Zaključno sa 31. 12. 2018. godine broj aktivnih tehničkih komiteta iznosio je 58, i u radu tehničkih komiteta i radnih grupa uključeno je 719 eksperata iz različitih interesnih grupa (industrija, usluge, tijela državne uprave, privredne komore, univerziteti, udruženja potrošača, nevladine organizacije i strukovna udruženja).

1.2.4. Aktivnosti Ex – Komisije

U toku 2018. godine Ex - Komisiji je od strane proizvođača i korisnika Ex uređaja te firmi koje planiraju obavljati poslove iz domena protiveksplozijske zaštite podneseno ukupno 114 zahtjeva i obrađeno je 260 sertifikata.

Komisija je obavila sljedeće poslove:

1. Na bazi pregleda dokumentacije te proizvodnje i kontrole protiveksplozijski zaštićenih uređaja obrađena su, odnosno u fazi obrade je 21 tipski sertifikat.
2. Ex - komisija je izdala pojedinačne sertifikate za uređaje koji zadovoljavaju propisane uslove za rad u prostorima ugroženim eksplozivnim smjesama, a na bazi rezultata ispitivanja, pregleda uređaja kod korisnika i svoje stručne ocjene. Na bazi ovih pregleda izdato je 200 pojedinačnih sertifikata.
3. Ex - komisija je izdala ukupno 39 Stručnih mišljenja koja se odnose na ocjenu osposobljenosti za izradu elaborata o zonama opasnosti, neelektrične uređaje koji se koriste u eksplozivnim sredinama kao i za djelatnosti iz domena protiveksplozijske zaštite.
4. Pratila tehničko zakonodavstvo u Ex - oblasti i tumačila određene članove važećih propisa koji ne prate današnji trend, te kontinuirano odgovarala na upite zainteresovanih strana iz Ex - oblasti.
5. Pratila je razvoj međunarodnih i evropskih standarda u Ex - oblasti, preko BAS/TC 6, *Oprema za eksplozivne atmosfere*.
6. Redovno održavala sjednice (sastanci, on line) u skladu sa potrebama na kojima su analizirani Izvještaji sa audita u cilju dodjeljivanja/izdavanja, sertifikata/Stručnih mišljenja.
7. Predstavnici Ex - komisije su aktivno učestvovali na međunarodnoj konferenciji „2018 IECEx Interntional Conference“ koja je održana u Splitu, Hrvatska, u aprilu 2018. godine.
8. Radila na pripremi dokumentacije za Sertifikaciono tijelo za sertifikaciju proizvoda prema zahtjevima standarda BAS EN ISO/IEC 17065.

1.2.5. Zakonodavne aktivnosti

Institut je i u toku 2018. godine obezbijedio uslove za rad na pripremi propisa, čiji su nosioci druge institucije BiH, kao i na usaglašavanju regulative BiH (zakona i drugih propisa) sa propisima Evropske unije (uredbe i direktive) sa aspekta planiranja i preuzimanja standarda na koje se ti propisi pozivaju. Vršeno je preuzimanje i praćenje promjena harmonizovanih standarda uz direktive novog pristupa. Broj preuzetih harmonizovanih i drugih evropskih standarda čije su reference objavljene u službenom listu Evropske unije (EU Direktive i Uredbe) u 2018. godini je iznosio 141. Takođe, redovno je vršeno objavljivanje, vođenje i ažuriranje pregleda harmonizovanih standarda uz direktive novog pristupa na web stranici Instituta.

Kada je u pitanju proces usaglašavanja domaćeg tehničkog zakonodavstva sa evropskim, predstavnici Instituta su učestvovali u radnoj grupi sa izradu Prijedloga odluke o kvalitetu tečnih naftnih goriva. Nacrt Odluke o kvalitetu tečnih naftnih goriva dostavljen je Savjetu ministara BiH na razmatranje i usvajanje.

Donošenjem novih propisa u kojima se poziva na bosanskohercegovačke standarde (preuzeti evropski standardi), odnosno usklađivanjem bosanskohercegovačkog zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije, identifikuju se i povlače (stavljaju van snage) stari propisi, a s njima i standardi (JUS) koji nisu u skladu sa evropskim standardima. Institut je u toku 2018. godine putem softvera eJUS izvršio identifikaciju JUS standarda koji se odnose na naredbu o obaveznom atestiranju i pravilnike o tehničkim normativima. Takođe, izvršene su pripremne aktivnosti za unošenje za pravilnike o normama kvaliteta, naredbe o obaveznom donošenju proizvođačke specifikacije, naredbe o deklarisanju, označavanju, obilježavanju i pakovanju proizvoda, naredbe o ispravama koje prate proizvode u prometu i pravilnici o bližem sadržaju tehničkog uputstva.

1.2.6. Saradnja i članstvo u evropskim i međunarodnim organizacijama za standardizaciju

Institut je i u 2018. godini razvijao i unapređivao već uspostavljenu bilateralnu i multilateralnu saradnju sa odgovarajućim tijelima, organizacijama i institucijama iz oblasti standardizacije u cilju razmjene iskustava, znanja, zajedničkog rada i promocije djelovanja Instituta, kao i promocije BiH u cjelini. Institut je punopravni član Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i Evropskog instituta za telekomunikacijske standarde (ETSI), a pridruženi član Međunarodne komisije za elektrotehniku (IEC), Evropskog komiteta za standardizaciju u elektrotehnici (CENELEC) i Evropskog komiteta za standardizaciju (CEN).

Da bi Institut mogao da aplicira za punopravno članstvo u CEN/CENELEC-u neophodno je da država Bosna i Hercegovina i Institut za standardizaciju BiH ispune zahtjeve za punopravno članstvo koje su definisale ove organizacije za standardizaciju. Kada su u pitanju zahtjevi koje je potrebno da ispuni država Bosna i Hercegovina, neophodan je status kandidat za člana, navodeći prelazni period za pristupanje EU, te da se zakonodavstvo BiH usaglasi sa zakonodavstvom EU.

Evropski komitet za standardizaciju (CEN) i Evropski komitet za standardizaciju u elektrotehnici (CENELEC) su u 2018. godini objavili novo četvrto izdanje CEN-CENELEC Vodiča 22, *Vodič o organizacionoj strukturi i procesima za ocjenjivanje usaglašenosti kriterijuma za članstvo u CEN/CENELEC-u*. Institut za standardizaciju BiH je preveo navedeni Vodič na jedan od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, a zaposleni u Institutu koji su nosioci aktivnosti koje se odnose na ispunjavanje zahtjeva za punopravno članstvo su upoznati sa novim izdanjem Vodiča 22. Takođe, gospođa mr.sc. Martina Broketa, predstavnik Hrvatskog zavoda za norme (HZN) je održala prezentaciju na temu proces standardizacije u Hrvatskoj i zahtjevi za punopravno članstvo u CEN/CENELEC-u.

Institut za standardizaciju BiH je i u 2018. godini aktivno učestvovao u razvoju međunarodnih standarda radom u potkomitetu tehničkog komiteta Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO, ISO/TC 34/SC 12, Senzorne analize. Rad međunarodnog komiteta ISO/TC 34, Prehrambeni proizvodi, zasniva se na donošenju standarda kojima se definiše područje senzornih analiza u proizvodnji hrane. Senzorna analiza je naučna disciplina koja primjenjuje principe eksperimentalnog dizajna i statističke analize na korištenje ljudskih čula (vid, miris, ukus, dodir i sluh) za potrebe ocjenjivanja proizvoda široke potrošnje. Senzornim analizama hrane dobijaju se informacije koje se dopunjavaju podacima dobijenim tokom instrumentalno-analitičkih mjerenja kvaliteta proizvoda. Sistematika senzornih svojstava obuhvata tri primarna svojstva: izgled, aromu i čulo dodira. Pri tome, izgled podrazumijeva boju, veličinu, oblik, viskozitet i dr. Svojstvo arome podrazumijeva miris, ukus, aromu i osjećaj u ustima koji se formira nakon uzimanja hrane, dok svojstvo dodira podrazumijeva teksturu, konzistenciju, viskoznost i sl. Za senzornu ocjenu treba osigurati odgovarajuće uslove kao što je oprema i pribor za rad specijalizovanih stručnih ocjenjivača. Time će se stvoriti optimalni uslovi za objektivan rad stručnih ocjenjivača jer u suprotnom može doći do zamora ocjenjivača i donošenja subjektivnih i nepravilnih senzornih karakteristika hrane.

Institut je u 2018. godini učestvovao u projektu izrade Nacionalnog normativnog aspekta (NNA) za nadzemne električne vodove za naizmjenične napone preko 1 KV, odnosno nacionalnog standarda u kojem su definisani posebni, specifični uslovi za pojedine zemlje, a u saradnji sa Institutima za standardizaciju Srbije i Crne Gore. Kada se taj dokument pripremi, on se mora prevesti na engleski jezik i dostaviti u Brisel, Evropskom komitetu za standardizaciju u oblasti elektrotehnike (CENELEC), preciznije Tehničkom odboru CENELEC-a (Technical Board) na mišljenje i odobrenje, kada dokument dobija oznaku EN 50341-2-XX.

1.2.7. Saradnja sa drugim institucijama i tijelima državne uprave

Nastavljena je kontinuirana saradnja Instituta sa institucijama BiH (državne, entitetske i Brčko distrikt). Na osnovu potpisanog sporazuma o saradnji u oblasti standardizacije sa Republičkim zavodom za standardizaciju i metrologiju Republike Srpske i u 2018. godini vršeno je unapređenje saradnje s ciljem razmjene iskustava u oblasti standardizacije. U skladu sa navedenim, Privredna komora Republike Srpske, Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine, Republički zavod za standardizaciju i metrologiju Republike Srpske i Institut za standardizaciju Srbije su od 7. do 8. juna 2018. godine u Banjoj Luci organizovali seminar „Zahtjevi za rad različitih tijela koja obavljaju kontrolisanje prema ISO/IEC 17020:2012“.

Dana 29. maja 2018. godine održana je konferencija „Trenutni status i daljnji razvoj evrokodova na području Zapadnog Balkana“ koju je organizovao Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine (BAS) u saradnji s Češkom kancelarijom za standarde, metrologiju i ispitivanja, a uz podršku Češke razvojne agencije. Na konferenciji su predstavljeni rezultati projekta koji predstavljaju i jedan od koraka na putu Bosne i Hercegovine ka Evropskoj uniji s obzirom da je Evropska komisija još 2010. godine dala nalog da sve države članice u potpunosti implementiraju evrokodove. Konferenciji su prisustvovali i predstavnici Delegacije Evropske unije za BiH, Ambasade Češke Republike u BiH, državnih i entitetskih ministarstava, institucija, građevinskih fakulteta, te privatnih i javnih preduzeća.

U cilju unapređenja i jačanja saradnje s akademskom zajednicom u Bosni i Hercegovini u decembru 2018. godine potpisan je Memorandum o razumijevanju i saradnji u oblasti standardizacije između Instituta za standardizaciju BiH i Arhitektonsko-građevinsko geodetskog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci. Na osnovu potpisanog Memoranduma strane potpisnice mogu razmjenjivati informacije, pisane materijale i iskustva, te zajednički raditi u oblasti donošenja, odnosno razvoja i primjene standarda. Saradnja se takođe odnosi i na zajednički rad na uvođenju predmeta standardizacija u nastavni program rada svih ciklusa studija na Fakultetu, kao i na izradu udžbenika o standardizaciji radi upoznavanja studenata sa svrhom standarda, radom bosanskohercegovačke standardizacije i ciljevima standardizacije. Memorandumom je predviđeno i da Institut za standardizaciju BiH i Arhitektonsko-građevinsko-geodetski fakultet zajednički provode edukacije iz oblasti standardizacije, kao i edukacije vezane za implementaciju i provođenje standarda u praksi. Takođe, jedan od ciljeva jeste da strane potpisnice podstiču uključivanje zainteresovanih strana iz obrazovnog sektora i drugih sektora u stručna tijela Instituta (BAS/TC) putem kojih se pripremaju, donose i objavljuju bosanskohercegovački (BAS) standardi.

1.2.8. Aktivnosti koje se odnose na promociju Instituta i standardizacije

Kada je u pitanju promocija Instituta i standardizacije, u 2018. godini sprovodile su se aktivnosti koje se odnose na obavještanje javnosti o najznačajnijim aktivnostima u oblasti standardizacije na državnom, evropskom i međunarodnom nivou objavljivanjem vijesti i informacija putem web stranice Instituta, te putem društvenih mreža (Facebook, Twitter, LinkedIn, Flickr, You Tube).

Institut za standardizaciju BiH putem službenog glasila Instituta obavještava javnost o aktivnostima i novostima iz oblasti standardizacije na nivou Bosne i Hercegovine, ali i o aktivnostima evropskih i međunarodnih organizacija za standardizaciju. Takođe, putem Glasnika svim zainteresovanim stranama su dostupne informacije o objavljivanju novih BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata, informacije o zamijenjenim i povučenim BAS standardima i drugim standardizacijskim dokumentima, te prijava za učešće u radu tehničkih komiteta. Do sada je Glasnik Instituta bio dostupan samo pretplatnicima u štampanom obliku. U cilju racionalizacije troškova Instituta, redovnijeg i blagovremenijeg informisanja javnosti, od 2018. godine Glasnik Instituta se objavljuje na web-stranici i besplatno je dostupan svim zainteresovanim stranama, i u 2018. godini objavljena su 4 izdanja Glasnika.

U cilju informisanja, te podizanja nivoa svijesti javnosti o važnosti i ulozi koju imaju standardi i standardizacija, Institut je od 2018. godine započeo aktivnosti koje se odnose na pripremu i publikovanje BAS Newsletter-a. Radi se informativnom glasilu, koji se publikuje kvartalno, sadrži informacije o novostima iz oblasti standardizacije, i zaključno sa 31. 12. 2018. godine BAS Newsletter lista je imala više od 900 adresa, uključujući email adrese institucija iz Bosne i Hercegovine, sa svih nivoa, kupce standarda, te mnoga druga privatna preduzeća.

Institut u saradnji s Češkom kancelarijom za standarde, metrologiju i ispitivanja, a uz podršku Češke razvojne agencije je dana 29. maja 2018. godine organizovao konferenciju „Trenutni status i daljnji razvoj evrokodova na području Zapadnog Balkana”. Na konferenciji su predstavljeni rezultati projekta koji predstavljaju i jedan od koraka na putu Bosne i Hercegovine ka Evropskoj uniji s obzirom da je Evropska komisija još 2010. godine dala nalog da sve države članice u potpunosti implementiraju evrokodove. Konferenciji su prisustvovali i predstavnici Delegacije Evropske unije za BiH, Ambasade Češke Republike u BiH, državnih i entitetskih ministarstava, institucija, građevinskih fakulteta, te privatnih i javnih preduzeća.

Na osnovu potpisanih sporazuma o saradnji, Privredna komora Republike Srpske, Institut za standardizaciju Bosne i Hercegovine, Republički zavod za standardizaciju i metrologiju Republike Srpske i Institut za standardizaciju Srbije su od 7. do 8. juna 2018. godine u Banjoj Luci organizovali seminar „Zahtjevi za rad različitih tijela koja obavljaju kontrolisanje prema ISO/IEC 17020:2012“.

Takođe, predstavnici Instituta učešćem na mnogim seminarima, konferencijama kroz različite vrste prezentacija su promovisali Institut za standardizaciju BiH i naše aktivnosti.

1.2.9. Projekat „Podrška Institutu za standardizaciju BiH u području primjene evrokodova”

U okviru razvojne saradnje između Republike Češke i Bosne i Hercegovine, u januaru 2015. godine potpisan je Memorandum o razumijevanju između Češke razvojne agencije, Češke kancelarije za standarde, metrologiju i ispitivanje, te Instituta. Sporazum se odnosi na implementaciju projekta „Podrška Institutu za standardizaciju Bosne i Hercegovine u području primjene evrokodova” kojim je predviđeno usvajanje svih dijelova evrokodova kao BAS standarda na jednom od zvaničnih jezika u Bosni i Hercegovini.

U 2018. godini nastavljene su aktivnosti koje se odnose na usvajanje evrokodova. Objavljena su 22 standarda i amandmana (preuzeto 13 dijelova Evrokoda 3; sva 3 dijela Eurokoda 4 i svih 5 dijelova Evrokoda 9, te amandman na dio 1-3 Evrokoda 1). Izrađena su i objavljena 3 nacionalna dodatka na BAS standarde (BAS EN 1991-1-3/NA:2018, BAS EN 1991-1-4/NA:2018 i BAS EN 1998-1/NA:2018) sa pratećim interaktivnim kartama koje su javno dostupne na www.eurokodovi.ba, portalu koji je izrađen i lansiran u okviru navedenog projekta. Takođe, u sklopu projekta 29. maja je održana Konferencija „Trenutni status i daljnji razvoj evrokodova na području Zapadnog Balkana“.

Objavljen je i „Priručnik za evrokodove“ koji daje kratak uvid u svijet evropskog sistema tehničkih standarda koji se bave projektovanjem i procjenom građevinskih konstrukcija i koristi svima onima koji žele upotrebljavati evrokodove, kao i onima koji su uključeni u projektovanje i procjene građevinskih konstrukcija. Svrha Priručnika za evrokodove jeste predstavljanje javnosti principa i procedura seta evropskih tehničkih standarda, koji osiguravaju jedinstveni sistem tehničkih pravila za projektovanje zgrada i inženjerskih konstrukcija uključujući sve osnovne građevinske materijale i objedinjavanje metodologija projektovanja u zajedničkim područjima različitih tipova konstrukcija. Priručnik za evrokodove je doniran: Građevinskom fakultetu Univerziteta „Džemal Bijedić“ iz Mostara, Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru, Politehničkom fakultetu Univerziteta u Zenici, Rudarsko - geološko - građevinskom fakultetu Univerziteta u Tuzli, Građevinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu, Arhitektonsko - građevinsko - geodetskom fakultetu Univerziteta u Banjoj Luci, te Tehničkom fakultetu Univerziteta u Bihaću.

1.2.10. Administrativno jačanje kapaciteta

U 2018. godini Institut je nastavio sa praksom ulaganja u obrazovanje zaposlenih.

Edukacija i unapređenje znanja se vršila kroz: saradnju zaposlenih Instituta i institucija za standardizaciju u okruženju (regionalna saradnja) u cilju razmjene iskustava, prenošenja znanja, zajedničkog nastupa prema evropskim i međunarodnim institucijama za standardizaciju (u skladu sa ugovorima o poslovno tehničkoj saradnji), usaglašavanje oko prevođenja standarda, učešće na domaćim, evropskim i međunarodnim generalnim skupštinama, konferencijama, seminarima i radionicama, učešće u radu CEN i ISO tehničkih komiteta, praćenje stručne literature EU, zemalja članica EU, zemalja regiona.

Državni službenici iz naše institucije su pohađali obuke, seminare, konferencije koje su organizovali: Agencija za državnu službu BiH (ADS), Direkcija za evropske integracije BiH (DEI), Ministarstvo finansija i trezora BiH, Evropska komisija, Kancelarija koordinatora za reformu javne uprave (PARCO), Spoljnotrgovinska komora BiH i sl. Zaposleni Instituta su učestvovali i na obuci za interne auditore prema zahtjevima standarda BAS EN ISO 19011:2015 (osamnaest zaposlenih).

1.2.11. Ostale aktivnosti Instituta

Institut za standardizaciju BiH je radio na aktivnostima koje se odnose na upravljanje sistemom doznačavanja, odobravanja i praćenja korišćenja odobrenih identifikacionih oznaka vozila (VIN) na području BiH, a u skladu sa međunarodnim standardima i preporukama organizacije SAE, ovlaštene za upravljanje sistemom VIN oznaka na svjetskom nivou. VIN oznaka se odobrava za područje BiH za novoprodukcija motorna i priključna vozila koja su definisana standardom BAS ISO 3833:2003, Cestovna vozila – Tipovi – Termini i definicije. U toku 2018. godine nije bilo zahtjeva za dodjelu VIN oznake od strane proizvođača iz BiH. Firme koje imaju odobrenje za korišćenje VIN oznake imaju obavezu dostavljanja izvještaja za prethodnu godinu. Dostavljeno je sedam izvještaja koji su analizirani i uredno arhivirani.

Vršeno je kontinuirano praćenje, usaglašavanje i dopunjavanje internih akata (2), donošenje novih akata (6), kao i izrada, praćenje i stalno poboljšavanje dokumenata vezanih za integrisani sistem upravljanja u toku 2018. godine.

U skladu sa uredbom EU br. 1025/2012 objavljen je Program rada Instituta na usvajanju standarda i drugih standardizacijskih dokumenata.

Rađeno je na održavanju biblioteke u obliku elektronske baze podataka. Kroz biblioteku svim zainteresovanim stranama su na uvid besplatno dostupni katalog standarda, knjige i standardi, kao i podaci o standardima. Za stručni rad Instituta biblioteka pribavlja zbirke podataka o međunarodnim i drugim nacionalnim standardima, redovne informacije o promjenama nekih standarda, podatke o BiH tehničkim propisima.

Vršeno je održavanje, stalno poboljšavanje i razvoj postojećih softvera i kontinuirano završavanje i održavanje opreme radi postizanja boljih uslova rada.

Integrisani sistem upravljanja u skladu sa zahtjevima standarda BAS EN ISO 9001:2015 i BAS ISO/IEC 27001:2015 nije u potpunosti implementiran u Institutu za standardizaciju BiH, jer određeni zahtjevi standarda BAS ISO/IEC 27001:2015 nisu dokumentovani. Sprovedena je obuka za interne provjerivače u skladu sa planom i programom obuke, te je uspješno obučeno osamnaest zaposlenih za sprovođenje interne provjere. Nakon toga, sprovedena je interna provjera u skladu sa godišnjim planom interne provjere i programom interne provjere za svaku organizacionu jedinicu. Internom provjerom je evidentirano petnaest neusaglašenosti i osam prijedloga za poboljšanja. Za sve evidentirane neusaglašenosti pokrenuti su zahtjevi za korektivne mjere i dostavljeni su rukovodiocima organizacionih jedinica na postupanje. Takođe, izvršeno je preispitivanje od strane rukovodstva u skladu sa godišnjim planom, te je pokrenuto jedanaest korektivnih mjera sa definisanim nosiocima aktivnosti i rokom za realizaciju.

Institut za standardizaciju BiH je u skladu sa Uputstvom za izradu nacionalnih strategija standardizacije koje je donijela Međunarodna organizacija za standardizaciju (ISO) započeo aktivnosti koje se odnose na pripremu i izradu strateškog plana Instituta za standardizaciju BiH za donošenje standarda i drugih standardizacijskih dokumenata u Bosni i Hercegovini za period 2019 - 2021. godina. U decembru 2018. godine upućen je poziv institucijama Bosne i Hercegovine, Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine, Brčko Distrikta, te privatnim i javnim preduzećima iz čitave Bosne i Hercegovine (ukupno 1395 poziva) da nam iskažu svoje potrebe za evropskim, međunarodnim odnosno izvornim standardima koje bi Institut preuzeo u sistem bosanskohercegovačke standardizacije u narednom trogodišnjem periodu.

II – IZVJEŠTAJ O SPROVOĐENJU AKCIONOG PLANA GODIŠNJEG PROGRAMA RADA INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BIH

Opšti cilj/princip razvoja: Integrisani rast

Strateški cilj: Unaprijediti razvoj konkurentnog ekonomskog okruženja

Srednjoročni cilj: Unaprijediti sistem infrastrukture kvaliteta u skladu sa EU legislativama i dobrom praksom EU, efikasniju regulaciju tržišta u svrhu obezbjeđenja slobodnog kretanja roba i usluga i tržišne fer konkurencije

Specifični cilj 1: Unapređenje procesa pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda i pripreme Instituta za punopravno članstvo u evropskim organizacijama za standardizaciju (CEN i CENELEC)

Programi, projekti i aktivnosti	Nosilac sprovođenja programa i projekta	Pokazatelji				Izvori finansiranja i troškovi			Vrijeme sprovođenja		Komentar
		Jedinica mjerenja (% , broj ili opisno)	Polazna vrijednost (2017)	Ciljana vrijednost (2018)	Ostvarena vrijednost na kraju godine (2018)	Izvori finansiranja (budžet, krediti, donacije, ostalo)	Planirani troškovi	Ostvareni troškovi	Planirani kvartal za sprovođenje	Kvartal kada je aktivnost sprovedena	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Program 1. Razvoj i održavanje sistema standardizacije u Bosni i Hercegovini i unapređenje usluga Instituta za standardizaciju BiH											
Projekat 1.1. Praćenje i usvajanje evropskih/međunarodnih standarda i izrada izvornih BAS standarda uz poboljšanje i održavanje sistema upravljanja i informacionog sistema za upravljanje standardima (SMIS)											
1.1.1. Praćenje rada evropskih i međunarodnih organizacija za standardizaciju, odnosno praćenje objavljivanja novih BAS standarda, donošenje novih izdanja već objavljenih BAS standarda, povlačenje usvojenih BAS standarda	Sektor za standarde	Utvrđeni planovi rada BAS tehničkih komiteta	Planovi rada svih tehničkih komiteta za 2018. godinu	Planovi rada svih tehničkih komiteta za 2019. godinu	Planovi rada svih tehničkih komiteta za 2019. godinu	Budžet i ostali izvori	47.870	95.200	I-IV	I-IV	Planovi rada svih tehničkih komiteta za 2019. godinu pripremljeni i usvojeni i predstavljaju osnovu za pripremu Programa rada Instituta na usvajanju standarda i drugih standardizacijskih dokumenata.
1.1.2. Aktivnosti koje se odnose na pripremu Programa rada Instituta na usvajanju standarda i drugih standardizacijskih dokumenata	Sektor za standarde (Sektor za informaciono-dokumentacione poslove, Ured direktora i zamjenika direktora)	Dokument: Program rada Instituta na usvajanju standarda i drugih standardizacijskih dokumenata za 2018. godinu	Dokument: Program rada za 2017. godinu	Dokument: Program rada za 2018. godinu	Program rada za 2018. godinu	Budžet i ostali izvori	61.400	47.830	I-IV	I-IV	Program rada Instituta na usvajanju standarda i drugih standardizacijskih dokumenata za 2018. godinu pripremljen i objavljen na web stranici Instituta.
1.1.3. Aktivnosti koje se odnose na objavljivanje Programa rada na web stranici Instituta	Sektor za informaciono dokumentacione poslove	Program rada objavljen na web stranici	Program rada za 2017. godinu objavljen na web stranici	Program rada za 2018. godinu objavljen na web stranici	Program rada za 2018. godinu objavljen na web stranici	Budžet i ostali izvori	6.070	9.800	I-IV	IV	Program rada dostupan putem sljedećeg linka: http://www.bas.gov.ba/button_64.html.

1.1.4. Sprovođenje procedure pripremanja, donošenja i objavljivanja bosanskohercegovačkih standarda u skladu sa BAS uputstvima	Sektor za standarde (Sektor za informaciono-dokumentacione poslove)	Broj održanih sjednica tehničkih komiteta	Zaključno sa 27. 7. održane su 63 sjednice.	110	94	Budžet i ostali izvori	187.310	392.418	I-IV	I-IV	U 2018. godini održane su 94 sjednice tehničkih komiteta i radnih grupa i usvojeno je 2358 standarda i drugih standardizacijskih dokumenata.
		Broj preuzetih standarda, amandmana, korekcija i drugih standardizacijskih dokumenata	Zaključno sa 27.7. preuzeta su 1342 standarda.	1250	2358						
1.1.5. Formiranje novih tehničkih komiteta (TC), radnih grupa (WG) i Ad hoc grupa	Sektor za standarde	Broj novih TC; WG; AG	Do 27.7. nije osnovan nijedan novi tehnički komitet.	U skladu sa potrebama zainteresovanih strana.	U 2018. godini osnovana su tri nova tehnička komiteta i dvije radne grupe.	Budžet i ostali izvori	12.620	16.470	I-IV	I-IV	Osnovani su sljedeći tehnički komiteti: BAS/TC 63, Opšta standardizacija, BAS/TC 64, Elektrotehnička standardizacija, BAS/TC 65, Standardizacija iz oblasti telekomunikacija. Sljedeće radne grupe: BAS/TC 4/WG 2, Izrada nacionalnog dodatka BAS EN 10080/NA, i BAS/TC 21/WG 1, Izrada izvornog standarda BAS 1057.
1.1.6. Aktivno učestvovati i u potpunosti obezbijediti uslove za rad na pripremi propisa, čiji su nosioci druge institucije BiH, kao i na usaglašavanju regulative BiH (zakona i drugih propisa) sa propisima Evropske unije (uredbe i direktive) sa aspekta planiranja i preuzimanja	Sektor za standarde (Informaciono-dokumentacioni centar)	Broj radnih grupa u čijem radu su učestvovali predstavnici BAS-a u odnosu na broj dostavljenih poziva za učešće	Institut nije dobio nijedan poziv za učešće u radu radnih grupa.	Učešće u radu svih radnih grupa za koje Institut dobije poziv.	1	Budžet i ostali izvori	12.620	40.590	I-IV	I-IV	Učešće predstavnika Instituta u radnoj grupi sa izradu Prijedloga odluke o kvalitetu tečnih naftnih goriva. Nacrt Odluke o kvalitetu tečnih naftnih goriva dostavljen Savjetu ministara BiH na usvajanje.

standarda na koje se ti propisi pozivaju		Broj preuzetih harmonizovanih i drugih evropskih standarda čije su reference objavljene u službenom listu Evropske unije (EU Direktive i Uredbe)	182	100	141					I-IV	I-IV	Kontinuirano su sprovedene aktivnosti koje se odnose na praćenje ažuriranih listi harmonizovanih standarda i drugih standarda čije su reference objavljene u službenom listu EU s ciljem usvajanja u sistem bosanskohercegovačke standardizacije.
		Ažurirane informacije na web stranici Instituta	U 2017. godini su ažurirane informacije u skladu sa izmjenama	Ažurirati navedene informacije u skladu sa izmjenama u 2018. godini	Informacije na web stranici ažurirane u skladu sa izmjenama.					I-IV	I-IV	Aktivnosti kontinuirano sprovedene u toku 2018. godine i liste bile dostupne svim zainteresovanim stranama putem web stranice.
1.1.7. Aktivnosti koje se odnose na upravljanje sistemom doznačavanja, odobravanja i praćenja korišćenja odobrenih identifikacionih oznaka vozila na području BiH	Sektor za standarde	Broj odobrenih VIN oznaka u skladu sa pristiglim zahtjevima i broj iskorištenih VIN oznaka od strane proizvođača	0	U zavisnosti od broja pristiglih zahtjeva razmatranje istih, ocjena tehničke sposobnosti i dodjeljivanje VIN oznake u slučajevima kada proizvođači zadovolje unaprijed definisane kriterijume.	Dostavljeno sedam izvještaja od strane proizvođača.	Budžet i ostali izvori	6.070	9.800		I-IV	I-IV	U toku 2018. godine nije bilo novih zahtjeva za dodjelu VIN oznake od strane proizvođača iz BiH. Firme koje imaju odobrenje za korišćenje VIN oznake dostavile potrebne izvještaje.
1.1.8. Aktivnosti koje se odnose na analizu i izradu izvještaja putem SMIS-a.	Sektor za standarde (Informaciono dokumentacioni centar)	Broj izvještaja koji su dostupni putem SMIS-a.	15	15	15	Budžet i ostali izvori	17.960	17.330		I-IV	I-IV	Aktivnost realizovana u saradnji sa spoljnim ugovaračem.
1.1.9. Aktivnosti koje se odnose na održavanje hardverske, mrežne i druge IT opreme na koju se fizički skladište standardi, SMIS i druge aplikacije	Informaciono dokumentacioni centar (Sektor za standarde, Ured direktora i zamjenika direktora)	Održavana i ispravna informatičko-komunikaciona oprema i obezbijeden antivirus	U 2017. godini vršeno je održavanje informatičko-komunikacione opreme, obnovljen antivirus za virtuelne mašine radne stanice.	U 2018. godini održavana i u funkciji informatičko-komunikaciona oprema i obezbijeden antivirus.	Održavana i u funkciji informatičko-komunikaciona oprema i obezbijeden antivirus.	Budžet i ostali izvori	55.510	65.550		I-IV	I-IV	Aktivnost realizovana u skladu sa finansijskim i ljudskim resursima. Tokom 2018. godine kupljena je nova oprema u cilju zamjene neispravne i zastarijele IT opreme.

1.1.10. Obezbijediti brzi internet	Informaciono dokumentacioni centar (Ured direktora i zamjenika direktora, Služba za kadrovske opšte pravne i materijalno finansijske poslove)	Obezbijedena internet konekcija koja podržava sistem	U 2017. godini obezbijedena internet konekcija koja podržava sistem.	Obezbijedena internet konekcija koja podržava sistem.	Obezbijedena internet konekcija koja podržava sistem.	Budžet i ostali izvori	6.070	7.530	I-IV	I-IV	U toku čitave godine bila je obezbijedena internet konekcija koja podržava sistem.
1.1.11. Aktivnosti koje se odnose na poboljšanje i razvoj SMIS-a	Informaciono dokumentacioni centar (Sektor za standarde, Ured direktora i zamjenika direktora)	Broj novih funkcija	Planirano je da se uvedu nove funkcije u period od 1. 9- 31. 12. 2017. godine	3	3	Budžet i ostali izvori	112.290	47.120	I-IV	I-IV	<p>Novе funkcije koje su uvedene odnose se na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dodavanje novih template-a u svrhu prilagodavanja internim pravilima. 2. Omogućavanje direktnog download-a sa CEN, CENELEC, ISO i IEC servera. 3. Optimizovanja baze.
1.1.12. Aktivnosti na povlačenju JUS standarda	Sektor za informaciono – dokumentacione poslove (Ured direktora i zamjenika direktora)	Izrađen softver	Softveri za unos i pretraživanje su napravljeni. Uneseni su podaci za 7 Direktiva.	Nastaviti sa unosom podataka za Direktive koje nisu usvojene na nivou BiH.	U 2018. godini nastavljene su aktivnosti koje se odnose na unos podataka.	Budžet i ostali izvori	42.890	34.660	I-IV	I-IV	<p>Institut je u toku 2018. godine putem softvera eJUS izvršio identifikaciju JUS standarda koji se odnose na naredbu o obaveznom atestiranju i pravilnike o tehničkim normativima. Takođe, izvršene su pripremne aktivnosti za unošenje za pravilnike o normama kvaliteta, naredbe o obaveznom donošenju proizvođačke specifikacije, naredbe o deklarisanju, označavanju, obilježavanju i pakovanju proizvoda, naredbe o ispravama koje prate proizvode u prometu i pravilnici o bližem sadržaju tehničkog uputstva.</p>
1.1.13. Kontinuirano praćenje i usaglašavanje donesenih internih akata, donošenje novih akata	Sektor za standarde (Ured direktora i zamjenika direktora, Služba za kadrovske, opšte pravne i materijalno finansijske poslove)	Broj usaglašanih i izmijenjenih/ dopunjenih postojećih i donesenih novih internih akata u skladu sa potrebama koje se jave u toku godine	U 2017. godini je kontinuirano vršeno usaglašavanje i donošenje novih internih akata.	Donositi nove odnosno mijenjati postojeće u skladu sa potrebama koje se jave u toku 2018. godine.	U toku 2018. godine donosili su se, odnosno mijenjali postojeći interni akti u skladu sa potrebama.	Budžet i ostali izvori	50.390	74.650	I-IV	I-IV	<p>Donoseno je 7 novih akata, a izmjene i dopune su rađene za 2 akta.</p>

1.1.14. Održavanje uspostavljenog intergisanog sistema upravljanja	Sektor za standarde (Ured direktora i zamjenika direktora)	Izvršena nadzorna provjera	Izvršena nadzorna provjera	Izvršena nadzorna provjera	Provedena interna provjera i preispitivanje od strane rukovodstva.	Budžet i ostali izvori	28.620	36.800	II	IV	U 2018. godini provedena je interna provjera i preispitivanje od strane rukovodstva. Takođe, pokrenute su korektivne mjere.
Projekat 1.2. Aktivnosti Instituta vezane za članstva u evropskim organizacijama za standardizaciju (CEN, CENELEC i ETSI) i međunarodnim organizacijama za standardizaciju (ISO, IEC, ITU)											
1.2.1. Izvršiti aktivnosti u cilju analize stepena zadovoljenja 6+3 kriterijuma	Sektor za standarde (Ured direktora i zamjenika direktora)	Ažuriran Izvještaj	Ažuriran Izvještaj	Ažuriran Izvještaj	Novo izdanje Vodiča 22 Aktivnosti upoznavanja i priprema za usaglašavanje	Budžet i ostali izvori	121.410	18.330	I-IV	I-IV	CEN i CENELEC su u 2018. godini objavili novo četvrto izdanje CEN-CENELEC Vodiča 22, Vodič o organizacionoj strukturi i procesima za ocjenjivanje usaglašenosti kriterijuma za članstvo u CEN/CENELEC-u. Institut za standardizaciju BiH je preveo navedeni Vodič na jedan od službenih jezika u Bosni i Hercegovini, a zaposleni u Institutu koji su nosioci aktivnosti koje se odnose na ispunjavanje zahtjeva za punopravno članstvo su upoznati sa novim izdanjem Vodiča 22.
1.2.2. Pratiti i kontrolisati realizaciju aktivnosti i datih zaduženja koji su definisani Planom ispunjenja kriterijuma kroz redovne sastanke uz ažuriranje tabele u kojoj su definisane aktivnosti, zaduženja, rokovi	Sektor za standarde (Ured direktora i zamjenika direktora, Služba za kadrovske, opšte pravne i materialno finansijske poslove)	Broj održanih sastanaka	1	2	1	Budžet i ostali izvori	59.640	19.840	I-IV	IV	Zbog aktivnosti koje se odnose na novi Vodič 22, u 2018. godini održan jedan sastanak.
1.2.3. Učestvovati u radu evropskih i međunarodnih organizacija za standardizaciju	Ured direktora i zamjenika direktora (Sektor za standarde, Informaciono dokumentacioni centar)	Broj	Zaključno sa 27. 7. učešće na 6 dešavanja organizovanih od strane evropskih i međunarodnih organizacija za standardizaciju.	Obezbijediti učešće u skladu sa pozivima i potrebama	12	Budžet i ostali izvori	157.200	39.580	I-IV	I-IV	Predstavnici Instituta su učestvovali na sljedećim dešavanjima: 41. Generalna skupština ISO-a, 14. godišnji sastanak CEN i CENELEC-a, Sedma balkanska konferencija o standardizaciji, 6. sastanak CEN/TC 250/SC 10, Plenarni sastanak CEN/TC 250; ISO regional training on managing national standards development projects and programmes, ISO regional workshop on implementing National Standardization Strategies, JRC EC radionica „The way forward for the Eurocodes implementation in the Balkans“, EU PROJECT Quality Infrastructure in the West Balkan Facilitation of Trade in Construction Products, IEC Generalna skupština, ETSI Generalna skupština, First Balkan IT Conference for Business Platform for Standardization.

1.2.4. Priprema izvještaja o preuzetim evropskim/ međunarodnim standardima i izvještaja o prodatim standardima	Informaciono dokumentacioni centar	Broj	7+ISO	7+ISO	7+ISO	Budžet i ostali izvori	80.560	47.720	I-IV	I-IV	Izvještaji su pripremani u skladu sa ugovorima i potrebama. Takođe, kada su u pitanju izvještaji o prodatim standardima, pripremljeno je 20 izvještaja (BSI-4, IEC-4, DIN- 4, ISO-4, ASTM-1, ETSI-1, CEN-1, CENELEC-1).
Projekat 1.3. Promocija Instituta i unapređenje postojećih i uvođenje novih usluga Instituta											
1.3.1. Izrada i publikovanje Glasnika, Godišnjeg izvještaja i materijala za promociju Instituta i standardizacije	Sektor za informaciono dokumentacione poslove	Broj publikovanih Glasnika	Dva dvobroja (u elektronskom izdanju)	Dva dvobroja (u elektronskom izdanju)	U elektronskom izdanju pripremljena su i publikovana 3 Glasnika.	Budžet i ostali izvori	21.490	67.560	I-IV	I-IV	Pripremljen je i 4. broj Glasnika koji se odnosi na 4. kvartal a koji će biti objavljen početkom 2019. godine.
		Publikovan Godišnji izvješta	Publikovan Godišnji izvješta	Publikovan Godišnji izvještaj	Aktivnost nije realizovana				I-IV	-	Godišnji izvještaj je pripremljen međutim nije objavljen u 2018. godini.
		Broj različitih vrsta publikovanog materijala	Pripremljene zaključno sa 27. 7 . dvije brošure	U skladu sa raspoloživim sredstvima (promotivni film, promotivna brošura)	Štampane su promotivne brošure, afiše i letci.				I-IV	I-IV	U 2018. godini prevedeno je pet promotivnih brošura, dok je štampano 10 vrsta promotivnih brošura (1000 komada), BAS afiša (1000 komada), 3000 BAS promotivnih letaka.
1.3.2. Promocija Instituta i standardizacije putem društvenih mreža objavljivanjem članaka o radu Instituta i o standardizaciji	Sektor za informaciono dokumentacione poslove (Ured direktora i zamjenika direktora)	Procenat povećanja u odnosu na prethodnu godinu	Zaključno sa 27. 7. povećanje za 3%	20%	20%	Budžet i ostali izvori	12.920	20.540	I-IV	I-IV	Putem društvenih mreža u toku 2018. godine javnost je redovno informisana o aktivnostima u oblasti standardizacije na državnom, evropskom i međunarodnom nivou.
1.3.3. Presentovanje Instituta i aktivnosti u oblasti bosanskohercegovačke, evropske i međunarodne standardizacije	Ured direktora i zamjenika direktora (Sektor za standarde)	Broj seminara, radionica, konferencija na kojima su predstavnici Instituta prezentovali Institut i govorili o aktivnostima u oblasti standardizacije	14	10	17	Budžet i ostali izvori	13.020	43.600	I-IV	I-IV	Zaposleni Instituta su održali prezentacije na sljedećim dešavanjima: forum i radionica Standardi iz oblasti interneta stvari (IoT): Uticaj na industriju u BiH, Prvo savjetovanje BH K/O CIRED, seminar „Zahtjevi za rad različitih tijela koja obavljaju kontrolisanje prema ISO/IEC 17020:2012“, V međunarodna naučno-stručna konferencija SFERA 2018, ISO regional training on managing national standards development projects and programmes, 10. dani BHAAAS u Bosni i Hercegovini, ISO regional workshop on implementing National Standardization Strategies, JRC EC radionica „The way forward for the Eurocodes implementation in the Balkans“, VI. međunarodna naučno-stručna konferencija SFERA 2018, Forum o sigurnosti električnih i građevinskih proizvoda u odnosu na zahtjeve iz EU propisa u organizaciji Spoljnotrgovinske komore BiH, „First Balkan IT Conference for Business Platform for Standardization“ itd.

1.3.4. Sprovoditi aktivnosti koje se odnose na pripremu odgovora na pristigle upite	Informaciono-dokumentacioni centar (Sektor za standarde, Ured direktora i zamjenika direktora)	Procenat odgovorenih u odnosu na pristigle upite	100%	100%	100%	Budžet i ostali izvori	21.480	33.400	I-IV	I-IV	Na sve pristigle upite je odgovoreno u predviđenom roku.
1.3.5. Unapređenje ENP sistema	Informaciono-dokumentacioni centar	Broj aktivnosti koje su sprovedene u cilju povećanja informisanosti javnosti o važnosti postojanja ENP	Zaključno sa 27. 7. ništa nije sprovedeno.	2	1	Budžet i ostali izvori	14.630	16.930	I-IV	I-IV	U 2018. godini sprovedena je anketa o zadovoljstvu korisnika usluga infocentra i u okviru ankete su korisnici informisani o radu ENP. Druga aktivnost o informisanju javnosti je planirana kroz redizajn web stranice Instituta, koji zbog tehničkih problema nakon preseljenja Instituta još nije završena.
		Broj institucija koje su obišli predstavnici BAS-a u kojima se nalaze kontakt tačke u cilju aktivnijeg učešća istih	Zaključno sa 27. 7. nisu obilježene kontakt tačke (vršeni telefonski pozivi)	5	5	Budžet i ostali izvori					I-IV
1.3.6. Aktivnosti koje se odnose na pripremu Marketinške strategije Instituta za standardizaciju BiH	Informaciono-dokumentacioni centar	Odluka o donošenju Marketinške strategije Instituta za standardizaciju BiH	Nije realizovano.	Dokument	Dokument nije pripremljen.	Budžet i ostali izvori	10.300	5.820	I-IV	-	Aktivnost nije realizovana ni u 2018. godini. Plane je bio da se uz pomoć spoljnih eksperata pripremi dokument, međutim Institut nije uspio da pronađe donatora.
1.3.7. Izvođenje internih prezentacija u cilju pripreme osoblja BAS-a za izvođenje eksternih obuka	Sektor za standarde (Informaciono-dokumentacioni centar)	Broj izvedenih internih prezentacija	0	10	2	Budžet i ostali izvori	17.210	7.540	I-IV	I-IV	U toku 2018. godine održane su dvije interne prezentacije: „Primjena i zahtjevi standarda BAS EN ISO/IEC 17021-1:2017“, „Novo izdanje serije standarda BAS EN 10027 za označavanje čelika“.
1.3.8. Obuke zaposlenih BAS-a u cilju osposobljavanja za izvođenje eksternih obuka, seminara	Sektor za standarde (Ured direktora i zamjenika direktora)	Broj obuka na kojima su učestvovali predstavnici BAS-a	Zaključno sa 27. 7. predstavnici BAS-a nisu učestvovali ni na jednoj obuci.	3	0	Budžet i ostali izvori	46.340	6.180	I-IV	-	U 2018. godini nisu obezbijedena sredstva za učešće predstavnika Instituta na obukama u cilju osposobljavanja za izvođenje eksternih obuka.
1.3.9. Održavanje i unapređenje "helpdesk" koji se nalazi na web strani i koji je namijenjen MSP	Informaciono-dokumentacioni centar	U zavisnosti od promjena koje će se dešavati u toku godine izmijeniti potrebne informacije na "helpdesk"	Nije bilo izmjena tako da se nisu ažurirale informacije.	Izvršiti ažuriranje i izmjene u skladu sa izmjenama u okruženju i regulativi.	Nije bilo izmjena tako da se nisu ažurirale informacije.	Budžet i ostali izvori	4.340	9.390	I-IV	I-IV	„Helpdesk“ koji je namijenjen za MSP je pregledan ali nisu vršene nikakve izmjene.

1.3.10. Održavati saradnju sa regionalnim organizacijama za standardizaciju kroz razmjenu iskustava, informacija i sl.	Ured direktora i zamjenika direktora (Sektor za standarde)	Planovi rada, radionice, seminari i sl.	Balkanska konferencija o standardizaciji posjeta predstavnika BAS-a ISS-u, posjeta predstavnika ISS-a BAS-u.	Razmijenjeni planovi rada, učešće na 2 radionice	8	Budžet i ostali izvori	22.300	23.570	I-IV	I-IV	<p>Institut kontinuirano radi na unapređenju saradnje sa regionalnim organizacijama za standardizaciju. U 2018. godini, predstavnici državnih tijela za standardizaciju Srbije, Crne Gore, Hrvatske, učestvovali su na konferenciji koju je organizovao Institut. Takođe, naši predstavnici su učestvovali na „First Balkan IT Conference for Business Platform for Standardization“, te u projektu izrade Nacionalnog normativnog aspekta, zajedno sa ISS i ISME. Zajedno sa RZSM, Privrednom komorom RS i ISS organizovan je i održan seminar u Banjoj Luci. Takođe, predstavnici Instituta su učestvovali na Sedmoj balkanskoj konferenciji o standardizaciji, čiji je domaćin bio Bugarski institut za standardizaciju (BDS), PR Roundtable, čiji organizator je bio ISS.</p> <p>Održani su i radni sastanci sa predstavnicima ISS, HZN-a.</p>
1.3.11. Aktivnosti koje se odnose na uspostavljanje sertifikacionog tijela za sisteme upravljanja kvalitetom prema standardu BAS EN ISO/IEC 17021	Sektor za standarde	Procenat pripremljenih dokumenata u odnosu na zahtjeve standarda	Zaključno sa 27. 7. pripremljeno 10%.	100%	20%	Budžet i ostali izvori	64.310	19.840	I-IV	I-IV	<p>Pripremljeno je 20% potrebne dokumentacije u skladu sa zahtjevima standarda BAS EN ISO/IEC 17021.</p>
1.3.12. Priprema i izrada dokumentacije i aktivnosti koje se odnose na akreditaciju sertifikacionog tijela za sertifikovanje sistema upravljanja	Sektor za standarde	Akreditovano sertifikaciono tijelo	Sertifikaciono tijelo za sertifikovanje sistema upravljanja ne postoji	Akreditovano sertifikaciono tijelo za sertifikovanje sistema upravljanja	Nije akreditovano po ISO/IEC 17021-1	Budžet i ostali izvori	27.820	17.030	I-IV	-	<p>Aktivnost nije realizovana ni u 2018. godini i nije podnesen zahtjev za akreditaciju zbog prilagodavanja koje je potrebno izvršiti.</p>
1.3.13. Obučavanje osoblja BAS-a kada su u pitanju sistemi upravljanja kvalitetom	Sektor za standarde (Ured direktora i zamjenika direktora, Informaciono dokumentacioni centar)	Broj predstavnika BAS-a koji su učestvovali na obukama za interne auditore	18	10	18	Budžet i ostali izvori	14.620	20.350	I-IV	IV	<p>Zaposleni Instituta su učestvovali na obuci za interne auditore prema zahtjevima standarda BAS EN ISO 19011:2015 (osamnaest zaposlenih).</p>
		Broj predstavnika BAS-a koji su učestvovali na obukama za auditore	0	6	0						
1.3.14. Sertifikovanje proizvoda namijenjenih za rad u prostorima ugroženim od eksplozije (Ex komisija)	Sektor za standarde	Procenat realizovanih zahtjeva u odnosu na primljene zahtjeve za sertifikovanje/ stručna mišljenja	Zaključno sa 31. 7. procenat iznosi 70%	90%	77%	Budžet i ostali izvori	151.540	96.420	I-IV	I-IV	<p>Procenat je manji iz razloga što podnosioci zahtjeva nisu dostavili traženu dokumentaciju, te zbog toga što su podneseni krajem godine, što znači da će se rješavati u 2019. godini.</p>

1.3.15. Aktivnosti koje se odnose na provođenje procedure akreditacije Ex omisije	Sektor za standarde	Procenat pripremljenih dokumenata u odnosu na zahtjeve standarda	30%	60%	40%	Budžet i ostali izvori	21.820	25.870	I-IV	I-IV	Zbog ograničenosti ljudskih resursa aktivnost nije u potpunosti realizovana.
1.3.16. Edukacija BAS osoblja -Ex oblast	Sektor za standarde	Broj obuka na kojima su prisustvovali predstavnici BAS-a	4	5	1	Budžet i ostali izvori	21.480	9.190	I-IV	II	Predstavnici Instituta su učestvovali na međunarodnoj konferenciji „2018 IECEX Interntional Conference“.
1.3.17. Edukacija subjekata u Ex oblasti	Sektor za standarde	Procenat realizovanih zahtjeva za održavanje prezentacija vezano za Ex oblast	100%	100%	100%	Budžet i ostali izvori	12.880	15.570	I-IV	I-IV	Ovlaštene organizacije od strane Ex komisije za održavanje obuka.

III – IZVJEŠTAJ O IZRAĐENIM ZAKONIMA PLANIRANIM GODIŠNJIM PROGRAMOM RADA INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BIH							
Opšti cilj/princip razvoja: Integrirani rast							
Strateški cilj: Unaprijediti razvoj konkurentnog ekonomskog okruženja							
Srednjoročni cilj: Unaprijediti sistem infrastrukture kvaliteta u skladu sa EU legislativama i dobrom praksom EU, efikasniju regulaciju tržišta u svrhu obezbjeđenja slobodnog kretanja roba i usluga i tržišne fer konkurencije							
Specifični cilj 1: Unapređenje procesa pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda i pripreme Instituta za punopravno članstvo u evropskim organizacijama za standardizaciju (CEN i CENELEC)							
Specifični cilj 2: Unapređenje postojećih i razvoj novih usluga Instituta							
Naziv zakona	Vrijeme sprovođenja		Status zakona zaključno sa 31.12.2016. godine				Komentar
	Planirani kvartal za sprovođenje aktivnosti	Kvartal kada je aktivnost sprovedena	Upućen Savjetu ministara (DA/NE)	Usvojeno na Savjetu ministara (DA/NE)	Procedura u Parlamentarnoj skupštini (DA/NE)	Usvojen u Parlamentarnoj skupštini (DA/NE)	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.1. (naziv programa)							
1.1.1. (naziv projekta)							
1.1.1.1. (naziv zakona)							
1.1.1.2. (naziv zakona)							

IV – IZVJEŠTAJ O IZRAĐENIM PODZAKONSKIM AKTIMA PLANIRANIM GODIŠNJIM PROGRAMOM RADA INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BIH							
Opšti cilj/princip razvoja: Integrirani rast							
Strateški cilj: Unaprijediti razvoj konkurentnog ekonomskog okruženja							
Srednjoročni cilj: Unaprijediti sistem infrastrukture kvaliteta u skladu sa EU legislativama i dobrom praksom EU, efikasniju regulaciju tržišta u svrhu obezbjeđenja slobodnog kretanja roba i usluga i tržišne fer konkurencije							
Specifični cilj 1: Unapređenje procesa pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda i pripreme Instituta za punopravno članstvo u evropskim organizacijama za standardizaciju (CEN i CENELEC)							
Naziv podzakonskog akta	Vrijeme sprovođenja		Status podzakonskog akta zaključno sa 31.12.2018. godine				Komentar
	Planirani kvartal za sprovođenje aktivnosti	Kvartal kada je aktivnost sprovedena	Upućen rukovodiocu (DA/NE)	Usvojen od strane rukovodioca (DA/NE)	Upućen Savjetu ministara (DA/NE)	Usvojen na Savjetu ministara (DA/NE)	
1	2	3	4	5	6	7	8
Program 2.12. Ispuniti 6+3 kriterijume definisane CEN/CENELEC pravilima							
Projekat 2.1.2.1. Analiza stanja zadovoljenja 6+3 kriterija za punopravno članstvo u CEN/CENELEC-u							
2.1.2.1. Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Instituta za standardizaciju BiH	II	-	NE	NE	NE	NE	Sprovedene su aktivnosti koje se odnose na izradu novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, međutim do kraja godine nisu završene u potpunosti jer je zbog preseljenja u nove službene prostorije i usaglašavanja sa novim uslovima potrebno izvršiti određene izmjene i doradu.

V – IZVJEŠTAJ O IZRAĐENIM MEĐUNARODNIM UGOVORIMA PLANIRANIM GODIŠNJIM PROGRAMOM RADA INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BIH							
Opšti cilj/princip razvoja: Integrisani rast							
Strateški cilj: Unaprijediti razvoj konkurentnog ekonomskog okruženja							
Srednjoročni cilj: Unaprijediti sistem infrastrukture kvaliteta u skladu sa EU legislativama i dobrom praksom EU, efikasniju regulaciju tržišta u svrhu obezbjeđenja slobodnog kretanja roba i usluga i tržišne fer konkurencije							
Specifični cilj 1: Unapređenje procesa pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda i pripreme Instituta za punopravno članstvo u evropskim organizacijama za standardizaciju (CEN i CENELEC)							
Specifični cilj 2: Unapređenje postojećih i razvoj novih usluga Instituta							
Naziv međunarodnog ugovora	Vrijeme sprovođenja		Status podzakonskog akta zaključno sa 31.12.2016. godine				Komentar
	Planirani kvartal za sprovođenje	Kvartal kada je aktivnost sprovedena	Upućen Savjetu ministara (DA/NE)	Usvojen na Savjetu ministara (DA/NE)	Procedura u Predsjedništvu BiH (DA/NE)	Usvojen u Predsjedništvu BiH (DA/NE)	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.1. (program)							
1.1.1. (projekat)							
1.1.1.1. (naziv međunarodnog ugovora)							
1.1.1.2. (naziv međunarodnog ugovora)							

VI – IZVJEŠTAJ O REALIZACIJI JAVNIH INVESTICIJA PLANIRANIH GODIŠNJIM PROGRAMOM RADA INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BIH				
Opšti cilj/princip razvoja: Integrisani rast				
Strateški cilj: Unaprijediti razvoj konkurentnog ekonomskog okruženja				
Srednjoročni cilj: Unaprijediti sistem infrastrukture kvaliteta u skladu sa EU legislativama i dobrom praksom EU, efikasniju regulaciju tržišta u svrhu obezbjeđenja slobodnog kretanja roba i usluga i tržišne fer konkurencije				
Specifični cilj 2: Unapređenje postojećih i razvoj novih usluga Instituta				
Naziv međunarodnog ugovora	Vrijeme realizacije		Status (ZAVRŠENO, U POSTUPKU, ODLOŽENO, PREKINUTO)	Komentar
	Očekivani period realizacije	Završen (DA/NE)		
1	2	3	4	5
Program 2.2. Promocija Instituta i podizanje nivoa svijest bh javnosti o važnosti i ulozi standarda i standardizacije				
Projekat 2.2.2. Trening trenera - Obuke zaposlenih u Institutu u cilju osposobljavanja za izvođenje obuka iz oblasti standardizacije i ocjene usaglašenosti				
1.1.1.1. Jačanje kapaciteta BAS-a u oblasti tehničke regulative, ocjene usaglašenosti i standardizacije	2018-2020	NE	-	Projekat je kandidovan u PIMIS sistemu. U 2018. godini nismo uspjeli da pronađemo donatora, tako da projekat ima status kandidovan.

VII – IZVJEŠTAJ O TEMATSKOM DIJELU PLANIRANOM GODIŠNJIM PROGRAMOM RADA INSTITUTA ZA STANDARDIZACIJU BiH					
Opšti cilj/princip razvoja: Integrirani rast					
Strateški cilj: Unaprijediti razvoj konkurentnog ekonomskog okruženja					
Srednjoročni cilj: Unaprijediti sistem infrastrukture kvaliteta u skladu sa EU legislativama i dobrom praksom EU, efikasniju regulaciju tržišta u svrhu obezbjeđenja slobodnog kretanja roba i usluga i tržišne fer konkurencije					
Specifični cilj 2: Unapređenje postojećih i razvoj novih usluga Instituta					
Naziv materijala	Nosilac aktivnosti	Planirani kvartal za sprovođenje	Upućeno Savjetu ministara (DA/NE)	Razmatrana na Savjetu ministara (DA/NE)	Komentar
1	2	3	4	5	6
2.1.2 Ispuniti 6+3 kriterije definisane CEN/CENELEC pravilima					
2.1.2.1 Analiza stanja zadovoljenja 6+3 kriterija za punopravno članstvo u CEN/CENELEC-u					
Prijedlog godišnjeg programa rada Instituta za standardizaciju BiH za 2019. godinu	Institut za standardizaciju BiH	IV	DA	DA	Prijedlog godišnjeg programa rada Instituta za standardizaciju BiH za 2019. godinu dostavljen Savjetu ministara BiH 31. 10. 2018. godine (akt broj: 01-02.4-3-1310-8/18). Savjet ministara BiH je na 160. sjednici održanoj 3. 12. 2018. godine, razmotrio i usvojio Program rada Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine za 2019. godinu (akt broj: 05-07-1-2980-18/18od 3. 12. 2018. godine).
Izveštaj o radu Institut za standardizaciju BiH za 2017. godinu	Institut za standardizaciju BiH	I	DA	DA	Izveštaj o radu Institut za standardizaciju BiH za 2017. godinu dostavljen Savjetu ministara BiH 12. 4. 2018. godine (akt broj: 01-02.4-3-265-7/18). Savjet ministara Bosne i Hercegovine je na 143. sjednici održanoj 23. 5. 2018. godine, razmotrio i usvojio Izveštaj o radu Instituta za standardizaciju BiH za 2017. godinu.

VIII Izveštaj o sprovedenim konsultacijama kod izrade Izveštaja o radu Instituta za standardizaciju BiH za 2018. godinu

Kod izrade godišnjeg Izveštaja o radu za 2018. godinu, Institut je u skladu sa članom 11. stav (1) tačka (4) Odluke o godišnjem planiranju rada i načinu praćenja i izvještavanja o radu u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj 94/14) primjenio Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa („Službeni glasnik BiH“, broj 5/17). U tom smislu, Izveštaj o radu Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine za 2018. godinu objavljen je na web stranici Instituta (www.bas.gov.ba) dana 5. marta 2019. godine. Takođe, pozvali smo sve zainteresovane strane da uzmu učešće u konsultacijama i da slanjem komentara, sugestija i prijedloga daju doprinos izradi što kvalitetnijeg Izveštaja o radu Instituta za standardizaciju BiH za 2018. godinu i putem web platforme e-konsultacije.

Rok za dostavljanje primjedbi i prijedloga je bio 15. mart 2019. godine (15 dana).

U toku navedenog perioda nije pristigla nijedna primjedba niti komentar.

U skladu sa zaključkom sa 48. sjednice Savjeta ministara BiH, broj: 05-07-1-791-23a/16 od 16. 3. 2016. godine zatražili smo mišljenje Ministarstva spoljne trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine na Izveštaj o radu Instituta za standardizaciju BiH za 2018. godinu (akt broj: 01-02.4-3-285-4/19 od 12. marta 2019. godine). Dana 1. aprila 2019. godine dobili smo mišljenje (akt broj: 08-2-07-1045-1/19 od 25. marta 2019. godine).

Na osnovu člana 25. stav (1) Zakona o Savjetu ministara Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 i 24/08) zatražili smo mišljenje Ureda za zakonodavstvo BiH na Izveštaj o radu Instituta za standardizaciju BiH za 2018. godinu (akt broj: 01-02.4-3-285-2/19 od 12. marta 2019. godine). Dana 21. marta 2019. godine dobili smo mišljenje (akt broj: 04-02-4-221/19 od 20. marta 2019. godine).

Takođe, zatražili smo mišljenje i Ministarstva finansija i trezora BiH (akt broj: 01-02.4-3-285-3/19 od 12. marta 2019. godine), te u skladu sa članom 31. pod e) Poslovnika o radu Savjeta ministara BiH („Službeni glasnik BiH“, broj 22/03) dobili smo mišljenje (akt broj: 05-02-2-2362-2/18 od 12. aprila 2019. godine).

Savjet ministara Bosne i Hercegovine je na 174. sjednici održanoj 2. jula 2019. godine, razmotrio i usvojio Izvještaj o radu Instituta za standardizaciju BiH za 2018. godinu (akt broj 05-07-1-1289-31-9/19 od 2. 7. 2019. godine).

Istočno Sarajevo, 29. 7. 2019. godine

Direktor

Aleksandar Cincar